Recensie: Het Ego ****1/2

De Theatergarage Borgerhout
zaterdag 22 november 2025

foto © Koortzz

Recensie:
Met Het Ego zetten Anemone Valcke en Verona Verbakel een ijzersterke voorstelling neer over grensoverschrijdend gedrag. De enige bijwerking die deze productie kan hebben, is dat je tijdelijk koekjes met witte glazuur links laat liggen in de supermarkt. Maar dat vindt mijn diëtiste dan weer he-le-maal ok.

Deze zomer stond het duo op het Edinburgh Festival Fringe. Dat ontdekte ik toevallig omdat ik in de boekenwinkel Foyles in Londen Het Ego in het programmaboek van het festival zag staan. Of beter: zoals Suzanne Grotenhuis het in een eerdere voorstelling stelt, 'een telefoonboek'.
Het maakt niet uit wat er gedramatiseerd wordt in Het Ego, wat er echt is of niet gebeurd, en zo ja wie de daders zijn … Feit is dat het bijzonder belangrijk is voor beide actrices dat ze dit onderwerp kunnen aansnijden. Het ego, dat is alles wat iedereen over je vertelt, maar niet (noodzakelijk) overeenkomt met wie je werkelijk bent. Het is je grootste fan of innerlijke criticus die ervoor zorgt om jezelf te beschermen. En dat hebben de dames nodig.
Zeedieren gebruiken ze doorheen Het Ego als metafoor. Zo stelt Verona dat ze zich als een garnaal voelt, een niemand, en graag wel eens een krab zou willen zijn, in een filmpje waar ze alweer aan het wenen slaat. Alweer, want de twee stellen dat hun re-enactments van wat 'ze meegemaakt hebben', waarheidsgetrouw zijn.
"Wij zijn eerlijke acteurs. Wij zijn heel erg authentiek. Wij liegen nooit." klinkt het. Die authenticiteit proberen ze op te roepen door acteurs te spelen die niet kunnen liegen. Op die manier weet je dat de twee ergens tussen de twee schipperen. Dat er mogelijks fictieve, dramatische elementen zijn toegevoegd aan hun verhaal, maar je nooit echt zal te weten komen waar dat dan is. En of ze dat al dan niet bewust doen om de kern van hun ui, of het weke diertje te beschermen, door die onduidelijke laag als bescherming/verdedigingsmechanisme op te richten. In die zin stelt Anemone dat Verona even niet geloofwaardig is tijdens de voorstelling wanneer ze zegt dat de tong van een man zo lang was dat die diep in haar keel stak. "Een man is geen koe" luidt het en "je moet een kat een kat noemen. Er is geen kat die dat gelooft."
Er steekt dus best wel wat humor en zelfrelativering in Het Ego, bijvoorbeeld wanneer we Verona alweer in een huilbuivideo (die uiteraard gemonteerd werd) haar hoop in diggelen slaat dat een voorstelling maken over grensoverschrijdend gedrag haar zou empoweren en haar er sterker uit zou doen laten uitkomen. Op dat moment krijgen we de male gaze voor een zoveelste keer – herhaling wordt hier als komisch stijlfiguur

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

gehanteerd - voorgeschoteld én fijntjes bekritiseerd. Ook hier wordt dus een vrouw constant als zwak, als over emotioneel in beeld gebracht, en daar lacht deze voorstelling terecht mee door dat lekker uit te vergroten, naast de perverse seksuele verlangens van onder andere oudere acteurs: "Dit is exact wat je wou, geile slet!"

Verder kaart Anemone niet alleen grensoverschrijdend gedrag aan in een speech die ze nooit kon geven maar wel wou, mocht ze tussen alle andere mannelijke collega's een Ensor gewonnen hebben, genderneutrale sectorprijzen die vooral door mannen gewonnen worden. Zij wil niet meer moeten strijden om als vrouw gezien te worden in een nog steeds door mannen gedomineerde sector.

Als zeekoeien willen Anemone Valcke en Verona Verbakel echter beschermd worden in Het Ego. Het blijkt zelfs dat deze zeedieren erg snel kunnen genezen van hun wonden. Voor alle duidelijkheid: Het Ego gaat niet uitsluitend over grensoverschrijdend gedrag door mannen. Verona zelf doet tijdens de voorstelling namelijk enkele giftige uitspraken die Anemone gek genoeg gewoon lijkt te tolereren. Zeker, ze corrigeert haar collega wanneer Verona stelt dat ze de voorstelling (zelf/alleen) geschreven heeft terwijl dit het resultaat is van teamwork. Maar daarnaast geeft Verona ook mee dat Anemone eigenlijk haar tweede keuze is. Ze had namelijk als tegenspeelster Charlotte De Bruyne in gedachten, maar die was niet beschikbaar waardoor ze haar beste vriendin als tweede keuze nam.

Later in een video van Het Ego wordt het he-le-maal te gek. Daarin zien we hoe Verona de vanzelfsprekendheid wil aankaarten tijdens een workshop waarbij ze in hun ondergoed moesten freestylen/dansen terwijl ze niet geschoren waren en iedereen zo haar kutflappen kon aanschouwen.

Ze wil dat Anemone die scène absoluut mee doet, eventueel doet ze die op het toneel wel alleen, zo zegt ze aan eindregisseuse Karolien De Bleser. De twee komen er niet uit en zullen het later wel aan dramaturg Daan Borloo vragen wat ie er van denkt. Te gek voor woorden vinden we dat, omdat uiteraard een actrice zelf haar grenzen bepaalt. En als ze iets niet wil doen, is het niet aan de andere speler of speelster, laat staan iemand van de productie om haar iets tegen haar zin te zien doen. Ook hier zit heerlijke humor in de slimme contradictie en ontwaren we zo andermaal de genialiteit van Het Ego. Want hoewel we Anemone wel sexy zien dansen samen met Verona in ondergoed op de tonen van This is the new shit van de gecancelde Marilyn Manson: 'Babble babble bitch bitch. Rebel rebel party party. Sex sex sex and don't forget the violence." herhaalt ze dat later niet live op het podium.

Zo hakt die scène er stevig in terwijl ze tegelijkertijd ook grappig is en de boodschap er zo sterker uitkomt. Anemone zal uiteindelijk met al haar kleren aan een ander maar niet minder bijzonder straf en krachtig statement maken op de tonen van Sinéad O'Connors magistrale 'Troy' en erop dansen: 'But I will rise and I will return. The Phoenix from the flame. I have learned I will rise and you'll see me return being what I am. There is no other Troy for me to burn.' En of dat binnenkomt!

< Bert Hertogs >

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.